

Dajana Ravlija
Humanitarna udruga „Emaus“, Zagreb, Hrvatska
d.ravlija@gmail.com

Rakošec Zlata
Pravni fakultet Zagreb, Studijski centar socijalnog rada, Zagreb, Hrvatska

4. - 7. lipnja 2019. godine, Madrid



Prikaz Europske konferencije socijalnih radnika

Europsko udruženje socijalnog rada i Sveučilište Complutense u Madridu organizirali su od 4. do 7. lipnja 2019. Europsku konferenciju o obrazovanju u socijalnom radu s ciljem otvaranja rasprave o inovacijama, problemima i izazovima u obrazovanju za socijalni rad. Glavna tema konferencije je bila “Značaj kvalitete obrazovanja za socijalni rad u Europi koja se mijenja”. Konferencija je okupila različite dionike: studente, nastavnike socijalnog rada, istraživače i praktičare iz cijele Europe. Zajedno su promišljali o konceptu kvalitete unutar obrazovanja za socijalni rad, a fokus je bio na rješavanju problema nejednakosti među pojedincima i u društvu, promicanja socijalnih i ljudskih prava, ljudskog dostojanstva te usklađivanje spomenutih zahtjeva za kreatora kurikuluma unutar obrazovanja za socijalni rad sve u skladu s ciljem ostvarenja Europske strategije za rast, održivost i uključivanje 2020., kao i programa UN-a 2030. godine za održivi razvoj.

Moglo se prijaviti za 6 opsežnih područja koja ova tema obuhvaća:

- 1) Razmišljanja o prezentaciji metodologija i metoda koje promoviraju kvalitetu obrazovanja za socijalni rad. Praktičarski trening i praktičarsko istraživanje koje povećava kvalitetu obrazovanja za socijalni rad;
- 2) Kvaliteta obrazovanja za socijalni rad kao odgovor na socijalne krize i nove zahtjeve u promjenjivim uvjetima;
- 3) Socijalne inovacije i tehnologija unutar obrazovanja za socijalni rad u promociji pravednost i participativno društvo;
- 4) Jačanje obrazovanja za socijalni rad u svrhu poboljšanja kvalitete zajednica;

- 5) Kvaliteta obrazovanja za socijalni rad u iskazivanju i poticanju etike, ljudskih prava i spola u otvorenom i demokratskom društvu. Kritički osvrt na kvalitetu razvoja i politiku obrazovanja za socijalni rad;
- 6) Rasprava o kvaliteti obrazovanja za socijalni rad pod utjecajem menadžmenta i neoliberalizma u okviru socijalnih i javnih politika.

Ova pitanja su ključna za one koji će se zalagati za bolji svijet, vođeni ciljevima socijalne pravde i priznavanjem ljudskih prava. Od profesionalaca se traži da svojim doprinosom unutar prakse potiču jednakomjernu distribuciju odnosno osiguravanju mogućnosti za sve, a ponajviše za one najranjivije. U svrhu postizanja spomenutih ciljeva, praksa socijalnog rada postaje sve zahtjevnija te se od nje traži proaktivnost u stvaranju novih oblika kreativnosti i poduzetništva. Obrazovanje treba težiti stvaranju visokokvalitetnih i kompetentnih socijalnih radnika, kako bi sve nabrojeno primijenili i u praksi.

Konferencija je sadržavala 2 glavna govora, 2 plenarna predavanja, 2 *masterklas* predavanja, paralelne sesije predstavljanja radova prema definiranim strukturama, simpozije kolektivnog predstavljanja oko određene teme, prezentacija e-postera, te radionice.

Svrha glavnog govora na konferenciji je bila inspirirati i postaviti kontekstualnu i globalnu analizu, a onda i pokrenuti raspravu. Plenarni panel bio je zaključak konferencije koji pokreće buduće izazove u obrazovanju u socijalnom radu. *Masterklas* predavanja bila su prilika za prijenos znanja sa iskusnijih nastavnika na manje iskusne. Na paralelnim sesijama bili su predstavljeni radovi, iskustva i razmišljanja različitih profesora, istraživača, studenata. Simpoziji su omogućili da skupina profesionalaca iz različitih institucionalnih okruženja i različitih zemalja predstave niz radova određene teme. Radionice su uglavnom bile usmjerene na praksu poput razmjene kreativnih iskustava i sl. Na e-plakatima su prikazani radovi u elektroničkom obliku s mogućim interaktivnim prikazima koje su izradili autori s raznih sveučilišta, profesori, studenti, istraživači, profesionalci.

Konferenciju su u prvom dijelu ceremonije otvorili rektor Sveučilišta Complutense Carlos Andradas Heranz, gradonačelnica Pozuelo de Alarcón, Susana Pérez Quislant, izaslanica gradonačelnika Madrida Marta Higuera Garrobo, državna tajnica za socijalnu službu Ana Isabel Lima Fernández i dekanica Fakulteta za socijalni rad UCM; predsjednica kongresa Aurora Castillo Charfolet.

U drugom dijelu otvorenja ceremonije govorili su predsjednik Europskog udruženja za socijalni rad Nino Žganec, predsjednica Svjetskog udruženja za socijalni rad Ana Maria Campanini, predsjednica Španjolskog udruženja dekana i direktora socijalnog rada Teresa Diaz Aznarte, predsjednica Španjolskog općeg vijeća za socijalni rad Emiliana Vicente González, dekanica Službene udruge socijalnog rada u Madridu Mar Ureña Campaña, član izvršnog vijeća Europskog udruženja za socijalni rad i predsjednik kongresa Andrés Arias Astray te predsjednica Udruženja za istraživanje socijalnog rada Judith Metz.

Otvorenje je završilo s glavnim govornikom Luis Nogués s temom: "Osposobljavanje za intervenciju socijalnog rada u slomljenim gradovima".

Od stranih izlagača na konferenciji se posebno istaknuo Mark Doel, profesor emeritus Sveučilišta Sheffield Hallam. Predstavio je svoju knjigu „Socijalni rad u 42 predmeta (i više)“. Knjiga sadrži zbirku 127 predmeta iz 25 zemalja i priču koja stoji iza tih objekata. Doprinos je to ljudi iz cijelog svijeta kako bi se stvorio osjećaj socijalnog rada u prošlosti, sadašnjosti i budućnosti. Predmete predstavlja raznolika skupina ljudi s različitim pogledima na socijalni rad, ali sa zajedničkom maštom. Napisana je kao vodič za izložbu socijalnog rada, odnosno kao fotografska knjiga. Nije ograničeno na 42 predmeta, knjiga se i dalje nadograđuje novim fotografijama predmeta te opisima priča koje stoje iza pojedinog predmeta. Nove fotografije i priče socijalni radnici diljem svijeta mogu poslati profesoru putem elektroničke pošte.

Jedno od zanimljivijih *masterklas* predavanja je prezentirala Sarah Banks, profesorica u Školi primjenjenih i društvenih znanosti te potpredsjednica Centra za socijalnu pravdu i djelovanje u zajednici, iz Sveučilišta Durham. Upoznala je sudionike konferencije sa koristima participatornog kazališta za studente koji na taj način mogu iskusiti etičke izazove u praksi. Riječ je o teatru potlačenih kojeg je osmislio Augusto Boal, odnosno jedna od metoda teatra potlačenih koju nazivamo Forum teatar. Forum teatar je metoda u kojoj glumci izvode kratku scenu temeljenu na stvarnom događaju koja jasno prikazuje odnos potlačenosti. Publika u toj vrsti participatornog kazališta nije pasivni promatrač, već može promijeniti taj odnos potlačenosti na način da uđe u scenu umjesto nekog glumca i tako može pokazati vlastita rješenja za kolektivne probleme.

Na konferenciji je izlagalo i nekoliko hrvatskih profesora i studenata Studijskog centra socijalnog rada te praktičara socijalnog rada.

Profesori sa Studijskog centra socijalnog rada u Zagrebu Nino Žganec, Gordana Berc i Marina Milić Babić predstavili su svoj rad: „Ljudska prava iz perspektive studenata i praktičara u Hrvatskoj“ gdje je predstavljeno istraživanje čiji je cilj bio ispitati primjenu standarda ljudskih prava u praksi socijalnog rada u Hrvatskoj. Važnost istraživanja se očituje u sve većim izazovima profesije socijalnog rada u zaštiti ljudskih prava u ovom vremenu socijalne nepravde, političkih i ekonomskih promjena i migracija koje su u zadnjih nekoliko godina intenzivniji i dugotrajniji. Ispitanici ovog kvantitativnog istraživanja bili su 316 studenata socijalnog rada Sveučilišta u Zagrebu (310 žena, 10 muškaraca) i 173 praktičara (162 žene, 11 muškaraca) koji rade u sustavu socijalne skrbi. Rezultati koji su proizašli iz obrade podataka prikupljenih internet metodom prikupljanja podataka pokazali su kako studenti s više prakse i znanja daju više procjene na skali bavljenja ljudskim pravima u socijalnom radu i primjenjivanju metoda rada u skladu s njima. Rezultati na uzorku praktičara pokazali su da su najviše procjene na skali izloženosti ljudskim pravima u socijalnom radu davali praktikanti s više godina radnog iskustva.

Magistra socijalnog rada Ljiljana Zrno, profesorica sa Studijskog centra socijalnog rada u Zagrebu Zdravka Leutar te viša asistentica sa mostarskog Filozofskog fakulteta Tanja Penava predstavile su svoj plakat pod nazivom: „Komparativna analiza samoprocjene kompetencija po završetku studija socijalnog rada u Mostaru i Zagrebu.“ U plakatu je prikazano istraživanje kojem je cilj bio dobiti nova saznanja o kvaliteti i zadovoljstvu ciljeva studiranja studenata Filozofskog fakulteta u Mostaru i Pravnog fakulteta u Zagrebu. Rezultati koji su obrađivani na 65 ispitanika dovode do zaključka kako postoji statistički značajna razlika u zadovoljstvu i kompetencijama između studenata diplomskog studija socijalnog rada u Mostaru i Zagrebu. Razlika se najbolje uočava na području održavanja redovnih predavanja i konzultacija od strane profesora, gdje mostarski studenti postižu viši rezultat u odnosu na zagrebačke. Nadalje, studenti iz Mostara zadovoljniji su studijem u smjeru zanimljivosti sadržaja, razumijevanja onoga što se od njih očekuje i suradnje s profesorima u planiranju i određivanju cilja kolegija, u odnosu na zagrebačke studente. Treba spomenuti kako postoji povezanost između zadovoljstva studijem i stupnja usvojenosti kompetencija za socijalni rad. Utvrđeno je kako mostarski studenti imaju veću sposobnost pri obavljanju praktičnih zadataka, dok su zagrebački studenti kompetentniji za pisanje i objavljivanje znanstveno-istraživačkih radova.

„Pogled u sebe, kako bi mogao vidjeti druge“ naziv je radionice koju su održale magistra socijalnog rada Dajana Ravlija i prvostupnica socijalnog rada Zlata Rakošec. Ideja je bila povući se u šutnju i zaviriti u sebe, jer u šutnji čovjek jasnije čuje vlastite misli i osjeća, vidi vlastitu stvarnost, dolazi do središta bića. Cilj same radionice bio je proširiti percepciju o sebi samima i drugima. U prvom dijelu radionice je bilo upoznavanje, kako bi vidjeli iz kojih dijelova Europe su došli sudionici. Broj sudionika je bio 23, a stigli su iz Njemačke, Nizozemske, Izraela, Kolumbije, Bosne i Hercegovine, Engleske i Danske. Središnji dio radionice je temeljen na ignacijevskoj duhovnosti, odnosno Egzamen. Kroz vođenu meditaciju su sudionici imali priliku prisjetiti se na čemu sve mogu biti zahvalni, prolazeći kroz svaki sat prethodnog dana. Nakon zahvalnosti su promatrali što je to čime su uvrijedili Stvoritelja te su molili za njegov oprost. Na kraju su gledali što je to što trebaju činiti sutra, odnosno na što su pozvani. Na kraju radionice su sudionici dijelili iskustva koja su doživjeli kroz vođenu meditaciju. Duhovnost kao područje djelovanja u socijalnom radu jest stvarno unutrašnje sveto iskustvo koje poziva na povećanu svjesnost i odgovornost za sebe i druge. Istraživanja su pokazala kako je to područje za kojim stručnjaci sve više žude, ali dovodi i do najviše diskusija, što se pokazalo i na usmenoj evaluaciji naše radionice. Jedno od postavljenih pitanja na radionici je bilo: „Kako to povezati s temom o kvaliteti obrazovanja koja je bila glavna tema konferencije?“ Kroz mogućnost dijeljenja iskustava, zaključak je kako smo jedina zemlja u Europi koja ima „Duhovnost i socijalni rad“ kao kolegij na fakultetu, gdje su se ostali stručnjaci iskreno zanimali kako bi to oni mogli prenijeti u svoj obrazovni sustav. To je potvrda suvremenih

istraživanja koja pokazuju potrebu stručnjaka za primjenom duhovnosti, ne samo u radu s korisnicima, već i u vlastitoj izgradnji.

U zaključku konferencije su istaknuti glavni izazovi u Europi, a to je starenje stanovništva i velika nezaposlenost. Ova konferencija je pokazala kako zbog navedenih izazova postoji velika potreba za osposobljavanjem profesionalaca koji će svojim korisnicima omogućiti živjeti u socijalnom okruženju s povjerenjem, sigurnošću, dostojanstvom i uz potpuno ostvarenje njihovih prava. Obrazovanje treba ići prema naprijed, biti u skladu s najnovijim tehnologijama i istraživačkim metodologijama. Ono na čemu se dalo poseban naglasak je priznavanje socijalnog rada kao zdravstvene profesije koja će zahtijevati određeni put vezan za zdravlje i službeno postdiplomsko obrazovanje. Budućnost profesije socijalnog rada je u suradnji sveučilišta, prakse i socijalne politike. Stručnjaci u suradnji sa sveučilištima i profesionalnim organizacijama mogu zajedno bolje braniti dostojanstvo ljudi, njihovu okolinu i pravo na život koji zaslužuju živjeti.